

PĚT LET ČINNOSTI AGENTURY PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ V OSTRAVĚ

V listopadu 1990 došlo v našem státě k zásadní změně koncepce veřejné správy. Do té doby spočívala veřejná správa na modelu jednotného výkonu státní moci - národní výbory, byť se do nich volilo, nebyly ničím

jiným než místními orgány státní moci. Národní výbory byly tedy zrušeny a byly nahrazeny orgány s vymezenými pravomocemi státní správy a samosprávy.

Toto opatření se v praxi neprojevuje nijak výrazně na obecní úrovni, na I. stupni veřejné správy. Zásadně se projevuje na okresní úrovni - II. stupni, kde tzv. okresní shromáždění naprosto nesplňují funkci

samosprávy. A konečně regionální - krajská úroveň veřejné správy vymizela úplně.

Ve "Zprávě vlády o stavu české společnosti" z února 1999 se v kapitole 1.3. Veřejná správa - v bodě B. uvádí případně :

"Při neexistenci středního územního článku veřejné správy musí příslušné úkoly zabezpečovat stát...Ve věcech, které zákon nesvěřil do působnosti okresních úřadů a které zůstávají v působnosti ústředních orgánů, se však vyvinula praxe různých dekoncentrovaných a detašovaných pracovišť těchto ústředních orgánů, které fungují především na úrovni bývalých krajů. Samotný tento přirozený vývoj podtrhuje nutnost dořešit problém regionální samosprávy".

Právě absence samosprávných systémů nadobecní úrovně a hromadící se problémy vedla v oblastech se složitou regionální strukturou a aktuální restrukturalizační problematikou k postupnému ustavování různých regionálních institucí, suplujících chybějící samosprávné hnací síly.

Snad první vzniklou institucí tohoto typu v ČR byla Agentura pro regionální rozvoj v Ostravě, která vznikla v roce 1993 jako pilotní projekt Evropské unie s cílem napomáhat při procesu restrukturalizace regionu severní Moravy a Slezska.

Vlastníky ARR Ostrava jsou s 35 % Sdružení obcí Horního Slezska a severní Moravy, s 35 % Sdružení pro obnovu a rozvoj severní Moravy a Slezska a s 30 % Ministerstvo pro místní rozvoj.

ARR působí v oblasti zahrnující okresy Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava a Ostrava se 297 městy a obcemi. V regionu severní Moravy a Slezska žije 1 287 000 obyvatel, což je asi 12,5 % populace České republiky.

Správním, hospodářským a kulturním centrem regionu je třetí největší město republiky Ostrava s 328 000 obyvateli.

Region má dlouhou průmyslovou tradici a výrazně se podílí na tvorbě hrubého domácího produktu. Převládá důlní, hutnický a energetický průmysl, ve kterém je zaměstnána téměř polovina pracovních sil. Dalšími významnými sektory jsou chemický a farmaceutický průmysl, strojírenství a elektrotechnika, stejně jako sklářský, papírenský, textilní průmysl a v neposlední řadě také pivovarnictví.

I v dalších letech by mělo být zachováno silně průmyslové postavení severní Moravy a Slezska v rámci česko-polsko-slovenského euroregionu s tím, že vznikne nová generace inovačních firem s využíváním pokrokových technologií a

umožní rozvoj zejména malých a středních podniků v této oblasti.

V rámci střední Evropy má region severní Moravy a Slezska velmi výhodnou politicko-geografickou polohu s poměrně dobrým dopravním spojením, včetně mezinárodního letiště Ostrava-Mošnov, a je přibližně stejně vzdálen od Prahy jako od Vídně.

Posláním ARR v Ostravě je přispívat ke koordinaci projektů ekonomické a sociální transformace a k rozvoji regionu, to znamená:

- být developerem vybraných regionálních projektů,
- podporovat rozvoj různých forem podnikání,
- poskytovat informační služby pro municipalitu a instituce,
- být regionálním centrem pro zahraniční spolupráci,
- podílet se na vytváření a rozvoji regionální politiky.

K zajištění těchto aktivit využívá ARR prostředky fondů zahraniční pomoci, zejména Evropské unie (Phare, bilaterální pomoc), veřejné zdroje státu, okresů a obcí, případně zdroje privátní.

Na základě svého poslání definovala ARR dlouhodobé strategické cíle :

- Podporovat efektivní spolupráci a koordinaci ekonomických rozvojových iniciativ, praktických činností a alokování investic do obcí, institucí a dalších organizací v rámci regionu, případně tam, kde je to možné i mimo region.
- Iniciovat a řídit projekty a případně poskytovat finanční podporu pilotním projektům individuálního charakteru a projektům strategického významu v rámci regionu, jak přímo, tak ve spolupráci s regionálními a zahraničními partnery.
- Propagovat region a jeho silné stránky a kapacity potencionálním investorům a obchodním partnerům a návštěvníkům v rámci České republiky i v zahraničí, jak přímo, tak ve spolupráci s dalšími regionálními institucemi.
- Přispět svou činností k připravenosti regionu vstoupit v rámci ČR do struktur Evropské unie a získávat finanční zdroje z EU pro rozvoj regionu.
- Zvyšovat podíl komerčních činností a snižovat finanční závislost na akcionářích.

Jedním z hlavních úkolů rozvojových agentur je příprava strategie rozvoje regionu v rámci národní strategie na základě analýzy

regionálních i vnějších podmínek. K jeho vyřešení je zaměřen projekt REGVIS 2005 regionální vize do roku 2005.

Cílem projektu REGVIS 2005 bylo zpracovat za široké účasti významných představitelů regionu vizi rozvoje regionu severní Moravy a Slezska do roku 2005 a tím vytvořit předpoklad pro další rozvoj regionu a účelné využití možnosti získávání finančních zdrojů ze strukturálních fondů Evropské unie.

Projekt byl financován v rámci programu Evropské unie ECOS/OUVERTURE a zúčastnili se ho zahraniční partneři z Frederiksborgu (Dánsko), Lotrinsko (Francie), Shannonu (Irsko) a Nordrhein Westfalen (Německo).

Projekt byl zahájen v listopadu 1996 ustavením regionální strategické komise složené z nejvýznamnějších představitelů regionu - přednostů okresních úřadů, primátorů měst, zástupců rozhodujících institucí a podniků a vysokých škol.

Komise byla rozdělena do pěti pracovních skupin, jejichž úkolem bylo vypracovat SWOT analýzu a návrh strategických cílů v následujících sektorech :

- ekonomický rozvoj,
- logistika a infrastruktura,
- vzdělanost, kultura a sociální rozvoj,
- životní prostředí,
- cestovní ruch,
- mezinárodní spolupráce.

Projekt byl završen mezinárodní konferencí v květnu 1998, na níž byly prezentovány výsledky a byl stanoven postup při realizaci konkrétních projektů.

ARR Ostrava se významnou měrou podílí také na realizaci programů strategického rozvoje měst v regionu, které byly již zpracovány např. pro Nový Jičín, Kopřivnici, Karvinou, Ostravu, Frýdek-Místek, Hlučín, Krnov a Havířov.

Cílem dalších projektů iniciovaných ARR Ostrava jsou na příklad :

- revitalizace letiště Ostrava-Mošnov po jeho opuštění armádou a vybudování podnikatelského areálu ve vazbě na jeho dopravní nabídku;
- vybudování Vědecko-technologického parku v Ostravě-Porubě ve vazbě na Vysokou školu báňskou - Technickou univerzitu Ostrava;
- vytvoření regionální dopravní a komunikační infrastruktury podporující systém logistických center;

- ověření možnosti využití strukturálních fondů EU v mikroregionu Jesenicko, zahrnujícím okresy Bruntál, Jeseník a Šumperk;
- vybudování pracovišť pro podporu podnikání, přičemž již dnes tato pracoviště působí v Ostravě, Frýdku-Místku, Kopřivnici, Vítkově, Krnově, Horní Suché a Třinci;
- podpora prezentace regionu severní Moravy a Slezska s jeho významným potenciálem průmyslovým, turistickým i kulturním. ARR Ostrava vykonává funkci regionálního pracoviště Czech Investu, vládní agentury pro podporu přímých zahraničních investic;
- intenzifikace využití regionálního potenciálu cestovního ruchu představovaného unikátní přírodou Jeseníků a Beskyd.

ARR Ostrava jako pilotní projekt Evropské unie v České republice má úzké kontakty se zahraničím.

K rozvoji mezinárodní spolupráce účelně

využívá těchto nástrojů:

- Je jednotkou řízení programu Phare EU (Programme Management Unit) pro regionální rozvoj na severní Moravě a spolupracuje s Delegací Evropské komise v Praze a Evropskou komisí v Bruselu.
- Je hostitelskou organizací regionálního Euro info centra (EIC) začleněného do mezinárodní sítě EIC v rámci Evropské unie.
- Je členem mezinárodní asociace regionálních rozvojových agentur EURADA.
- Vykonává funkci sekretariátu pro program přeshraniční česko-slovenské spolupráce v rámci programu CREDO.
- Má uzavřené smlouvy o bilaterální spolupráci s agenturami v Shannonu (Irsko), Frederiksborg County (Dánsko) a v Lotrinsku (Francie).
- Spolupracuje s regionálními rozvojovými agenturami v Polsku (Katowice, Bielsko - Biala) a na Slovensku (Žilina).
- Je zapojena do mezinárodních programů ECOS / OUVERTURE (projekty REGVIS 2005, RESCKO).

- Byla zapojena do programu holandské vlády PSO.
- Vykonává funkci Centra pro zahraniční pomoc v regionu severní Moravy a Slezska.

V loňském roce oslavila Agentura regionálního rozvoje v Ostravě páté výročí svého vzniku. Za tuto dobu se postupně etablovala jako dodavatel specializovaných služeb pro samosprávu, státní správu a jako poskytovatel veřejně přístupného informačního servisu pro malé a střední podnikatele. Dominantní je schopnost ARR vyhledávat a získávat finanční zdroje z programů a grantů Evropské unie.

Budoucnost všech existujících organizací tohoto charakteru bude však odvislá od toho, jak se budou vyvíjet aktivity budoucích regionálních orgánů veřejné správy. Dá se však očekávat, že i pro tyto orgány budou sehrávat roli specializovaného odborného servisu.

Marie Rozhonová